

УДК 101

О. Сарнавська, к. філос. н., доц.; О. Авдєєва

Національний університет водного господарства та природокористування (м. Рівне, Україна)

**ТЛУМАЧЕННЯ ПОХОДЖЕННЯ ПОНЯТТЯ «ТЕХНІКА» НІМЕЦЬКИМ
ФІЛОСОФОМ М. ХАЙДЕГГЕРОМ**

O. Sarnavska, Ph.D., Assoc. Prof.; O. Avdieieva

**INTERPRETATION OF THE ORIGIN OF THE CONCEPT OF "TECHNOLOGY"
BY GERMAN PHILOSOPHER M. HEIDEGGER**

Німецький філософ М. Хайдеггер був надзвичайно уважним до філософського аналізу мови. Слушною для нашого аналізу є думка, висловлена ним у «Листі про гуманізм»: «Мова є домівкою буття. У домівці мови живе людина. Мислителі й поети – охоронці цієї домівки. Вони вартують здійснення відкритості буття, оскільки вони дають думці слово у своєму мовленні і тим самим зберігають її у мові» [1, с.192]. Для відомого мислителя мова була не стільки засобом вираження думки, скільки думка – способом активізації первісних смислів, притаманних мові. Звідси й вільна асоціативна манера викладу власної філософської концепції, що була характерна також й давнім мислителям, до думки яких так старанно прислухається М. Хайдеггер, адже вони вміли бути відкритими світу мови завдяки «довірі до мови».

Слово техніка має, як і більшість слів, стародавнє грецьке походження. Τεχνικόν буквально означає: те, що відноситься до τέχνη. При аналізі сенсу цього слова звертаємо увагу, за німецьким філософом, на виокремлення двох важливих векторів розуміння – побутового та філософського: τέχνη – 1) позначення ремесла, 2) майстерність, мистецтво. Таке тлумачення стародавніми греками τέχνη виводить розуміння техніки на новий рівень творення, рівень ποιησις; а це вже «рівень поетичного».

Дійсно, суттєвою ознакою техніки є не процес виготовлення, а відкриття у результаті пошуку. Філософ розмірковує про те, що стародавні греки проникливо відчували та відобразили на рівні слова, що «техніка не лише і не просто засіб у руках людини, людина видана техніці, затребувана нею».

Отож, М. Хайдеггер зауважував, що для еллінів це слово означало не лише працю ремісника, його навички та вміння, не лише майстерність процесу виготовлення, а й відкривало новий, вже онтологічний рівень, рівень мистецтва. Автор пише про те, що техніка не є те ж саме, що й сутність техніки. Саме тому, для німецького філософа стає очевидним – за глибиною розуміння техніки як філософського поняття, криються сфери відзнаходження, не менше й не більше, самої істини: «Техніка не простий засіб. Техніка – вид розкриття таємничого. Якщо ми саме таке розуміння будемо мати на увазі, то у тлумаченні сутності техніки нам відкриються зовсім інші напрямки та простори. Це простори виходу із таємниченого на світ істини» [1, с. 207].

Духовно-практичне освоєння світу трансформує об'єкти у культурні феномени та у цьому відношенні перетворює їх у мовні та смислові знаки людської діяльності. І в результаті стає можливим «резонанс» свідомості в речах, у творах мистецтва, мовна «зустріч» слова та речі, коли, за висловом М. Бахтіна, світ постає як «події, запліднені потенційним словом».

Література

1. Хайдеггер М. Вопрос о технике. Время и бытие. М.: Республика, 1993.